

Kirjallinen kysymys 568

Riitta Korhonen /kok: Ilmavoimien ylilentojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta

Eduskunnan Puhemiehelle

Ilmavoimat kertoo pyrkivänsä välttämään turkistarhojen yli lentämistä viimeiseen asti. Ilmatilaa on kuitenkin valvottava, ja puhtaita vahinkoja sattuu syystä tai toisesta. Jonkin syyn seurauksena ilmavoimien kone päättyy lentämään turkistarhan yli aiheuttaen turkistarhalle vahinkoa, kun eläimet säikkyvät lentokoneella. Ylilennon syynä saattaa olla esimerkiksi pieni ohjausvirhe tai ehkä jopa piittaamattomuus.

Mikäli tarhaaja pystyy yksilöimään tapahtuneen ylilennon ja aiheutuneet vahingot riittävän tarkasti, on hänellä tässä tapauksessa oikeus korvaukseen kärsimästään vahingosta. Lentojen tarkka yksilöinti muodostuu tarhaajalle usein kuitenkin kohtuuttoman työlääksi ja hankalaksi. Tarhaaja on siten käytännössä lähes ”kotiaarestissa” tarhallaan, sillä hänen pitäisi periaatteessa olla valmiina tunnistamaan mahdollisia lentokoneita 24 tuntia vuorokaudessa. Lisäksi jokaisen ylilennon jälkeen olisi hälytettävä eläinlääkäri paikalle toteamaan puuttuvien pentujen lukumäärä. Ilmavoimilla on hyvin tarkat rekisterit tekemistään lennoista. Toisin sanoen ilmavoimat tietää jo valmiiksi, milloin se on lentänyt tarhojen yli.

Korvausten hakeminen sujuu ilman vaikeuksia niin kauan kuin hakemuksia käsittelee tuttu ja kokenut käsittelijä. Käsittelijän vaihtuessa korvausten saaminen yleensä takkuu jonkin aikaa. Kaikille osapuolille olisi helpompaa, mikäli ilmavoimat maksaisi jonkin könttäsunnan vuodessa ylilentojen aiheuttamista vahingoista. Indeksisi-donnainen könttäsukka voitaisiin laskea esimerkiksi tilastollisena keskiarvona viime vuosien ylilentojen ja haettujen korvausten määrän pohjalta. Tällaisen könttäsunnan maksamisella säästettäisiin paljon molempien osapuolien aikaa ja vaivaa. Turkistarhaajan ei enää tarvitsisi säännätä jokaisen lentokoneen perään yöttä päivää eikä ilmavoimien tarvitsisi käydä ”paperisotaa” turkistarhaajia vastaan korvausten maksamisesta.

Edellä olevan perusteella ja valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momenttiin viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko Hallitus valmis parantamaan turkistarhaajien asemaa siten, että lentokonemelun aiheuttamat vahingot korvattaisiin teknisesti järkevällä tavalla?

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 1998

Riitta Korhonen /kok

Eduskunnan Puhemiehelle

Valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva Puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Riitta Korhosen näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen n:o 568:

Onko Hallitus valmis parantamaan turkistarhaajien asemaa siten, että lentokonemelun aiheuttamat vahingot korvattaisiin teknisesti järkevällä tavalla?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Ilmailussa aiheutuneen vahingon korvaamisesta säädetään ilmailulaissa (281/1995). Vahingosta, joka ilma-aluksen käyttämisestä ilmailuun aiheutuu ulkopuoliselle omaisuudelle, ilma-aluksen omistaja ja käyttäjä on vastuussa, vaikka nämä eivät olisikaan aiheuttaneet vahinkoa tuotuksellisesti. Sanottua, ilmailulain 66 §:n 2 momentissa säädettyä ankaran vastuun periaatetta noudatetaan myös puolustusvoimien lentotoiminnasta aiheutuneita vahinkoja korvattaessa. Muutoin korvausvastuu määräytyy vahingonkorvauslain yleisten periaatteiden mukaisesti, toisin sanoen syy-yhteys lentotoiminnan ja

vahingotapahtuman välillä on osoitettava ja vahingon määrä selvitettävä.

Kysymyksessä tarkoitettun korvausasian käsittelemiseen kuuluu aina lentotoiminnan selvittämisen ja mahdollisiin tutkintapöytäkirjoihin ja asiantuntijalausuntoihin tutustumisen lisäksi erilaisten, kyseistä turkistarhaa, aluetta tai koko maata koskevien tilastotietojen vertailua, jotta voidaan arvioida tuhoutuneiden eläinten määrä, vahingotapahtumien takia mahdollisesti säästyneiden tuotantokustannusten osuus ja se hinta, joka nahoista olisi ilman vahingotapahtumaa voitu aikanaan saada. Vahingonkorvausvaatimusten tapauskohtainen käsitteleminen on siten välttämätöntä ja se on myös vahingonkäräjien edun mukaista, koska lähtökohtana on todellisen vahingon selvittäminen ja sen korvaaminen.

Ilmavoimien lentotoiminta pyritään ohjaamaan sellaisille alueille ja sellaisiin korkeuksiin, että lentomelun haitat olisivat mahdollisimman vähäiset. Aina se ei kuitenkaan ole mahdollista, ja tästä Suomen turvallisuuden kannalta tärkeästä toiminnasta aiheutuu ajoittain valitettavaa haittaa elinkeinotoiminnalle. Periaatteena kuitenkin on, että korvausasiat käsitellään puolustusvoimissa mahdollisimman joustavasti ja tehokkaasti tasapuoliseen ja oikeudenmukaiseen ratkaisuun pyrkien.

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 1998

Puolustusministeri *Anneli Taina*

Till Riksdagens Talman

I det syfte 37 § 1 mom. riksdagsordningen anger har Ni, Fru Talman, till vederbörande medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsman Riitta Korhonen undertecknade spörsmål nr 568:

Är Regeringen beredd att förbättra pälsdjursfarmarnas ställning så att de skador som flygmaskinsbullret medför skulle ersättas på ett sätt som är förnuftigt i tekniskt avseende?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

Om ersättning för skador som inträffat vid luftfart bestäms i luftfartslagen (281/1995). För en skada som användningen av ett luftfartyg för luftfart åsamkar egendom som inte transsporteras i samma luftfartyg ansvarar luftfartygets ägare och operatör, även om de inte har vållat skadan uppsåtligen. Den nämnda principen om objektivet ansvar som ingår i 66 § 2 mom. luftfartslagen iaktas även då det är fråga om ersättning för skador som försvarsmaktens flygverksamhet medfört. I övrigt bestäms ersättningsansvaret enligt de allmänna principerna i skadeståndslagen, dvs. orsakssammanhanget mellan flygverksamheten och skadehändelsen bör kunna påvisas och skadans omfattning bör utredas.

Helsingfors den 3 juni 1998

Till behandlingen av det ersättningsärende som avses i spörsmålet hör alltid förutom att man utreder flygverksamheten och tar del av undersökningsprotokoll och expertutlåtanden även jämförelse av olika slag av statistiska uppgifter som gäller pälsdjursfarmen eller området i fråga eller hela landet för att man skall kunna uppskatta antalet avlidna djur, den andel av produktionskostnaderna som eventuellt inbesparats som följd av skadehändelsen och det pris för skinnen som vid tidpunkten i fråga kunde ha erhållits om skadehändelsen inte hade inträffat. Det är således nödvändigt att skadeståndskraven behandlas särskilt för varje enskilt fall och det är också till fördel för den som lidit skadan, eftersom utgångspunkten är utredning av och ersättning för den faktiska skadan.

Luftstridskrafterna försöker styra sin flygverksamhet till sådana områden och sådana höjder att de menliga följderna av flygbullret är så små som möjligt. Alltid är detta dock inte möjligt, och denna för Finlands säkerhet viktiga verksamhet medför tyvärr tidvis men för näringsverksamheten. Principen är dock att ersättningsfrågorna behandlas så smidigt och effektivt som möjligt inom försvarsmakten i syfte att få till stånd en rättvis lösning.

Försvarsminister *Anneli Taina*

